

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

*Tento materiál vznikl jako součást projektu
EduCom, který je spolufinancován Evropským
sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Náklady. Analýza bodu zvratu.

Eva Štichhauerová
Technická univerzita v Liberci

EDUCATION COMPANY

Nauka o podniku

Technická univerzita v Liberci a partneři
Preciosa, a.s. a TOS Varnsdorf a.s.

TU v Liberci

PRECIOSA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Předmět nebo jeho
zkratka

EduCom

Obsah cvičení

1. Základní pojmy.
2. Členění nákladů dle závislosti na objemu výroby.
3. Analýza bodu zvratu.

17.6.2013

2

Jméno příjmení lektora
Tel.: +420 485 35X XXX
e-mail: jmeno.prijmeni@tul.cz

Tento projekt je financován evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR

Projekt Educom
www.kvs.tul.cz/EduCom/

Základní pojmy

Náklady (z hlediska finančního účetnictví) - peněžní částky, které podnik účelně vynaložil na získání výnosů, tj. použil je k provedení určitého výkonu.

Výdaje – jakékoliv úbytky peněžních prostředků bez ohledu na účel jejich použití.

Náklady ≠ Výdaje

Základní pojmy

Výnosy – peněžní částky, které podnik získal z veškerých svých činností za určité období bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu. Peněžní ekvivalent prodaných výkonů podniku.

Příjmy – jakékoliv přírůstky peněžních fondů (peněz v hotovosti i na bankovních účtech).

Výnosy ≠ Příjmy

Hospodářský výsledek

Hospodářský výsledek = Výnosy – Náklady

Jestliže:

Výnosy > Náklady → ZISK

Výnosy < Náklady → ZTRÁTA

Pozn.: Rozdíl mezi peněžními příjmy a výdaji = *cash flow*.

Klasifikace nákladů

1. Dle závislosti na změnách objemu výroby (fixní a variabilní).
2. Druhové členění.
3. Kalkulační členění (příště).

Členění nákladů dle závislosti na změnách objemu výroby

V krátkém období:

Fixní náklady

- Nezávislé na objemu výroby, resp. úroveň se mění skokově při změnách výrobní kapacity.
- Např. odpisy DM, mzdy THP, nájemné, leasingové splátky, úroky z půjček...

Variabilní náklady

- Mění se s objemem výroby.
- Např. spotřeba jednicového materiálu či technol. energie, mzdy výrobních dělníků...

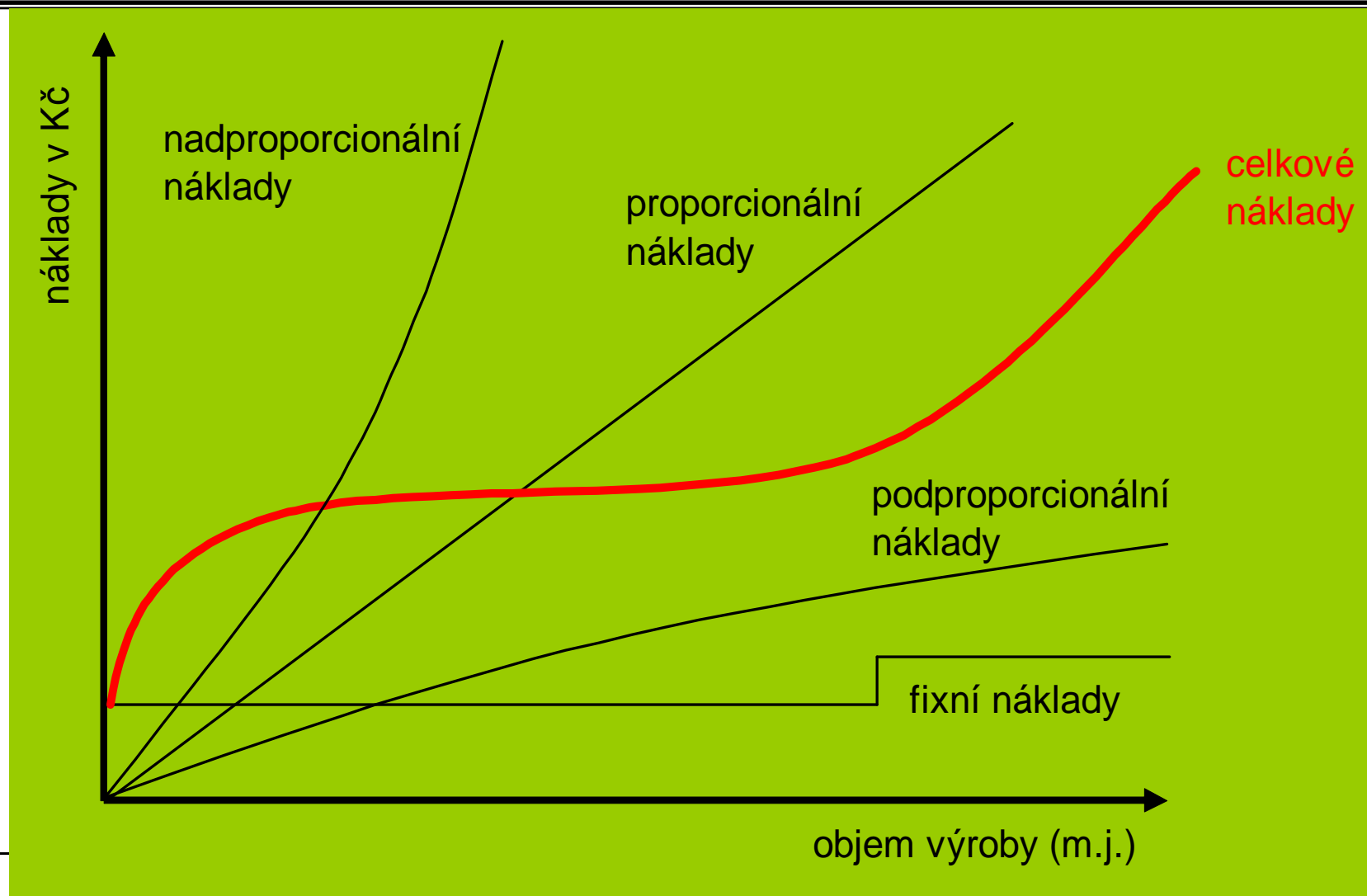
V dlouhém období všechny náklady variabilní.

Kategorie variabilních nákladů

V závislosti na objemu výroby se variabilní náklady mohou vyvíjet:

- a) **stejně rychle** → proporcionální náklady (např. spotřeba jedn. materiálu),
- b) **rychleji** → nadproporcionální (progresivní) náklady (např. mzdy za přesčasy),
- c) **pomaleji** → podproporciální (degresivní) náklady (např. náklady na opravy a udržování strojního zařízení).

Průběh nákladů

Analýza bodu zvratu

Popisuje **vztah mezi ziskem, objemem výroby, cenou produkce a náklady.**

Za předpokladu produkce výrobků stejného druhu platí:

$$TR = P * Q$$

TR – celkové tržby,

P – cena za jednotku výrobku,

Q – objem produkce (= prodeje).

$$TC = FC + AVC * Q$$

TC – celkové náklady (předpoklad - lineární průběh),

FC – fixní náklady,

AVC – variabilní náklady na jednotku produkce.

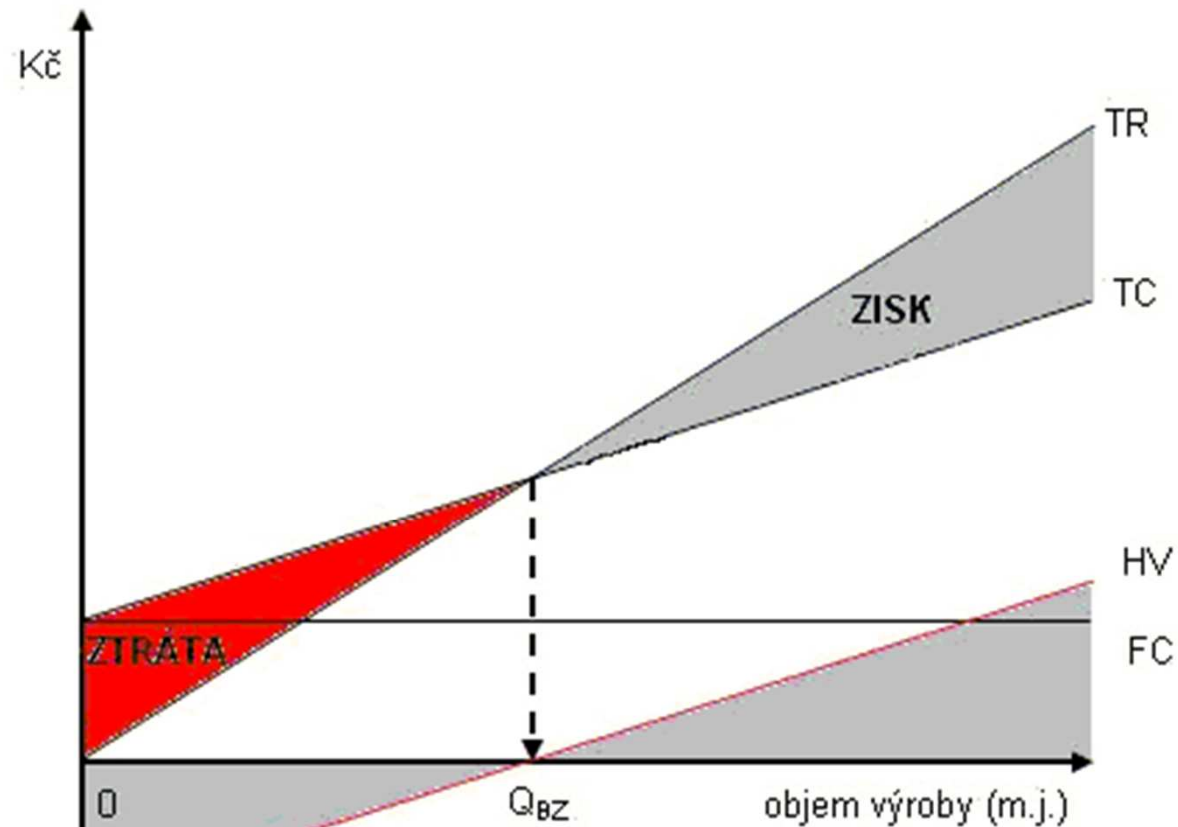
Bod zvratu

BOD ZVRATU – objem výroby **Q**, při kterém se celkové tržby rovnají celkovým nákladům (**TR = TC**).

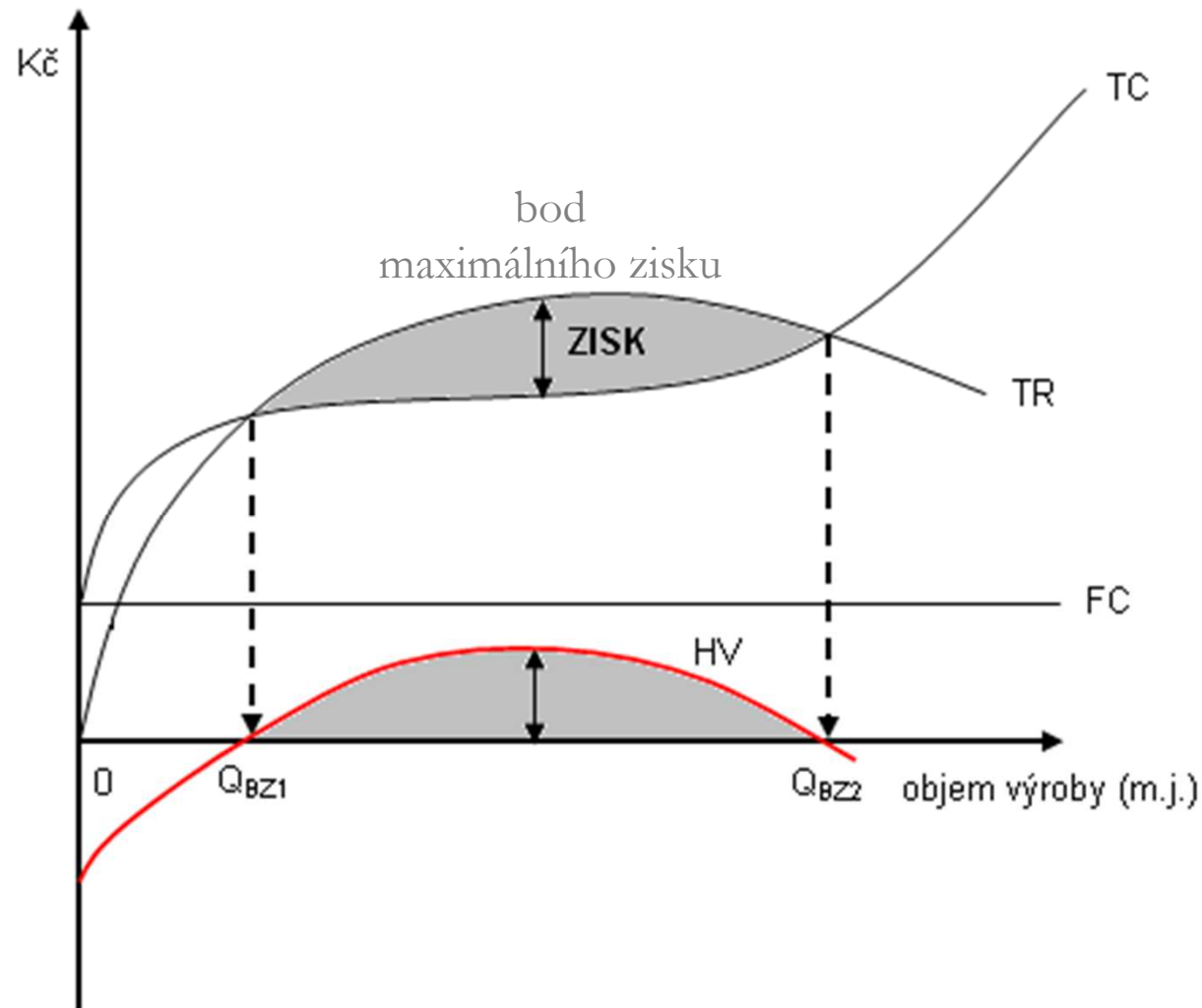
$$Q_{BZ} = \frac{FC}{P - AVC}$$

(P – AVC) – příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku (krycí příspěvek, hrubé rozpětí).

Bod zvratu v lineárním modelu

Bod zvratu v nelineárním modelu

- Analýza bodu zvratu se také používá ke stanovení objemu produkce, chce-li podnik dosáhnout určitého zisku.

$$Q = \frac{FC + Z}{P - AVC}$$

Příklad 1

Nákladová funkce: $TC = 18000 + 1,4 \cdot Q$.

- A) Urči Q_{BZ} v ks. $P = 5$ Kč/ks.
- B) Urči bod zvratu v Kč. ($TR = TC = ?$)
- C) Jaké Q musí podnik vyrobit a prodat, aby realizoval zisk = 7200 Kč?
- D) Graficky znázorni.

Příklad 2

Podnik plánuje zahájení výroby nového výrobku. V úvahu přicházejí 3 produkty A, B, C, z nichž si **podnik musí s ohledem na výrobní podmínky vybrat pouze jeden**. Údaje odhadnuté pro každý výrobek zvlášť jsou uvedeny v následující tabulce.

Příklad 2: Tabulka údajů

Faktor	Výrobek A	Výrobek B	Výrobek C
Očekávaný roční objem prodeje (ks)	30000	45000	60000
AVC (Kč)	680	900	1200
Prodejní cena za 1 ks	760	1000	1290
FC (Kč)	10 mil.	17,5 mil.	25 mil
Očekávaná životnost výroby	3 roky	5 let	8 let

Příklad 2: Kritéria volby a vztahy pro výpočet

Bod zvratu $Q_{BZ}[ks] = FC / (P - AVC)$

Doba dosažení bodu zvratu [roky] = bod zvratu [ks] / očekávaný roční objem prodeje [ks]

Maximální zisk za celou dobu životnosti:

Celkový zisk = celkové výnosy – celkové náklady.

Celkové výnosy = roční objem prodeje * cena za jednotku * délka životního cyklu.

Celkové náklady = FC + (roční objem prodeje * AVC * délka životního cyklu)

Celkový zisk = (délka životního cyklu * roční objem prodeje * (P-AVC)) - FC

Děkuji za pozornost

Tato přednáška byla inovována v rámci projektu EduCom
CZ.1.07/2.2.00/15.0089

EduCom - Inovace studijních programů s ohledem na
požadavky a potřeby průmyslové praxe zavedením inovativního
vzdělávacího systému "Výukový podnik"